

BESZÁMOLÓ

**A Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárának számára
elvégzett
könyvrestaurálási munkáról**

**Pre-Con Kft.
1077 Budapest, Baross tér 14.**

1. Allgemeiner grosser Schrämblischer Atlas / hrsg. von F. A. Schraembl. - Wien, 1800.

L.sz.: 404487

Méretei: 670 x 480 x 120 mm

Leírása: Hat valódi bordára fűzött, kiemelkedően nagyméretű, egész bőr kötésű atlasz. A bőrborítás anyaga növényi cserzésű, festett borjúbőr. A gerincet aranyozott papírcímkével látták el.

Restaurálás előtti állapota: A bőrborítás vörös bomlás által károsodott, kiszáradt, törékeny vált, helyenként pergett. A sapkákon, éleken, a bordák vonalában és a sarkokon erősen megsérült. A könyvtest fűzése épen maradt, a papír megfelelő megtartású és túlnyomó részben tiszta volt. Néhány lap mérete kisebb volt a többinél, ezért a kötet metszése nem zárt pontosan. A résekbe porszennyeződés jutott be, és a hosszabb lapok szélei erősen szennyeződtek, elszíneződtek. A kötetnek oromszegőinek csak maradványai voltak láthatóak.

Az elvégzett munka: A kötés konzerválása.

A konzerválás menete:

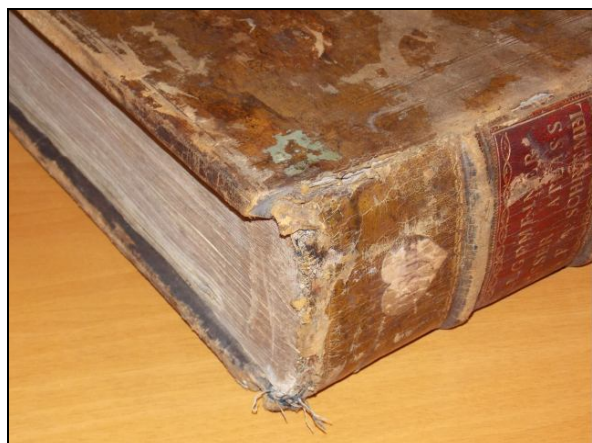
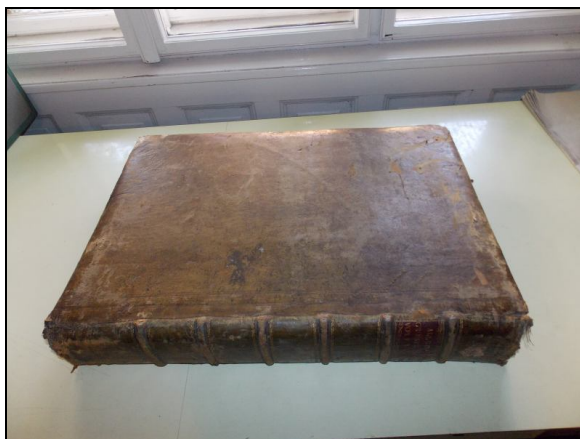
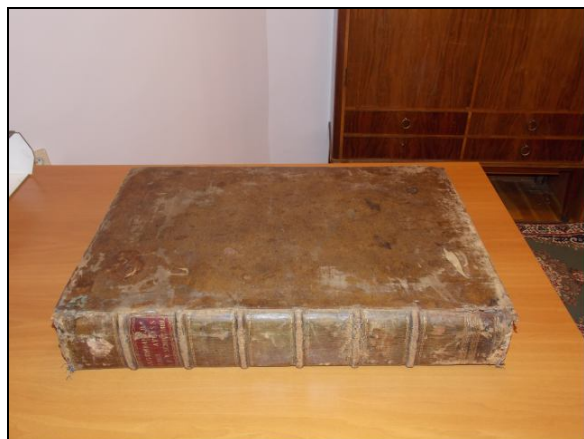
- **Tisztítás:** A könyvtest papíryanagát ecsetes portalanítással, a bőrborítást szilikonos bőrtisztító folyadékkal tisztítottuk meg. Ezáltal eltávolítottuk a felületen lazán kötődő porszennyeződéseket.

- **A vörös bomlásos bőr kezelése:** A bőrborítást Pliantex etil-acetátos oldatával, ecsetes felhordással kezeltük. A kezelés hatására a vörös bomlás által károsodott részek felülete megerősödött, a külső hatásokkal szemben ellenállóbbá, valamint a további kezelésekre alkalmassá vált.

- **A kötet bőrborításának konzerválása :** A felület teljes száradása után a bőrborítást méhviasz és pataolaj tartalmú bőrpaszta felhasználásával konzerváltuk. Az alkalmazott bőrápoló paszta pótolja a kiszáradt bőr elvesztett zsiradéktartalmát, méhviasztartalma pedig portaszító hatású védőréteget képez a bőr felületén.

A konzerváláshoz felhasznált munkaidő: 8 munkaóra

A KÖTET ÁLLAPOTA KONZERVÁCIÓS ELŐTT ÉS UTÁN

2. Singularia politica, quae XXV. capitibus sub nomine rationum status ea quae a principe in salutem / autore Johanene Hieronymo Im Hof. - Norimbergae : Endterorum, 1652-1653. - [12], 331, 348 p., 1 t. ;
L.sz.: 103304

Méretei: 140x70x55 mm

Leírása: Három pergamen szalagra fűzött, egészpergamen kötésű könyv. A könyvttest címlapja előtt, metszettel díszített. Az oromszegő alapokat kivezették a nyíláson.

Restaurálás előtti állapota: A kötet előzetesen vízkárosodást szenvedett, ennek következményeként a kötésen és a könyvttest papíryanagán, sötét vízfoltok alakultak ki. A kötés és a könyvttest papíryanaga egyaránt erősen szennyeződött. A kötés és a könyvttest kapcsolata meglazult, az előzékek nyílásban megsérültek. A lapok szennyezettek, de jó megtartásúak, enyhén sérültek voltak.

Az elvégzett munka: Teljes restaurálás

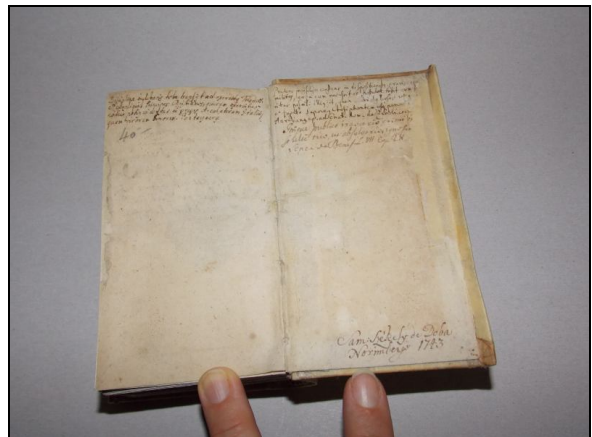
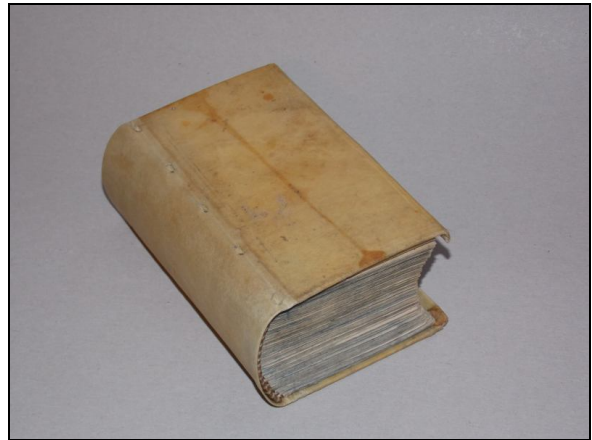
A restaurálás menete:

- **Szétszedés:** A kötést leválasztottuk a könyvttesttől. A gerinc tisztítása után a könyvttestet ívekre, majd lapokra bontottuk.
- **Tisztítás:** A gerincenyvezést cellulóz alapú ragasztóval (Glutofix 600 5%-os vizes oldata) való felduzzasztás után, mechanikusan távolítottuk el. A pergamen borítóanyagot szilikonos bőrtisztító emulzióval tisztítottuk meg. A papíryanag portalanítása ecset és radírpor alkalmazásával történt. A papír anyag tisztítását meleg vizes áztatással folytattuk, felületaktív anyag (Evatriol) felhasználásával.
- **Szárítás:** A kimosott lapokat levegőn szárítottuk préselés nélkül, fokozatos nehezítés mellett.
- **Javítás:** A sérült lapokat kézi javítással, japán papír felhasználásával javítottuk ki.
- **A könyvttest újraalakítása:** Az íveket az eredeti módon, három pergamen szalagra, vele fűzött oromszegő alappal fűztük fel. A gerinc kialakítása a szükséges segédanyagok felhasználásával, az eredetivel megegyező módon történt.
- **A kötés restaurálása:** A betáblázáshoz új, vékony papírtáblákat használtunk, a pergamen sérüléseit alapótoltuk. Az eredeti pergament visszahelyeztük a kötésre

A restauráláshoz felhasznált munkaidő: 50 munkaóra

A KÖTET ÁLLAPOTA RESTAURÁLÁS ELŐTT ÉS UTÁN

3. Magyar országnak leírása / kész. Vályi András. - Buda : Kir. Universitas, 1796-1799. - 2. köt. - 1799. - [38], 736 p., 1 t.

L.sz.: 20052

Méretei: 210 x 127 x 40 mm

Leírása: Öt valódi bordára fűzött, papírtáblás félbőr kötés. A bőrborítás anyaga növényi cserzésű borjúbőr, a táblák papírborítása keményítőss festett papírból készült. Oromszegőit két szállal, bőr alapra varrták. A könyvtest metszése pirosra festett.

Restaurálás előtti állapota: A bőrborítás kiszáradt, törékennyé vált, erősen megkopott, gerincrészen és a sarkokon erősen sérült. A könyvtest fűzése viszonylag épen maradt, a papír megfelelő megtartású volt, a kötet eleje - vége erősen, belseje közepesen szennyeződött.

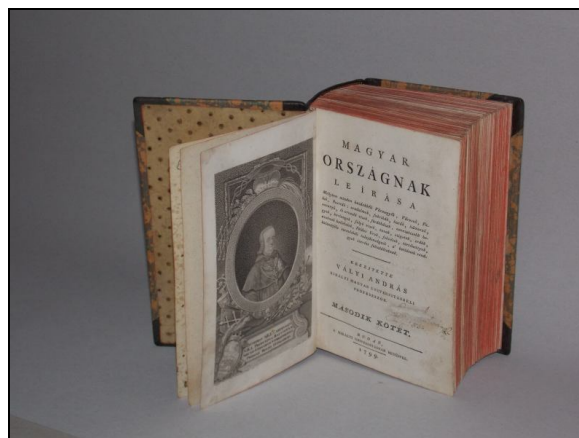
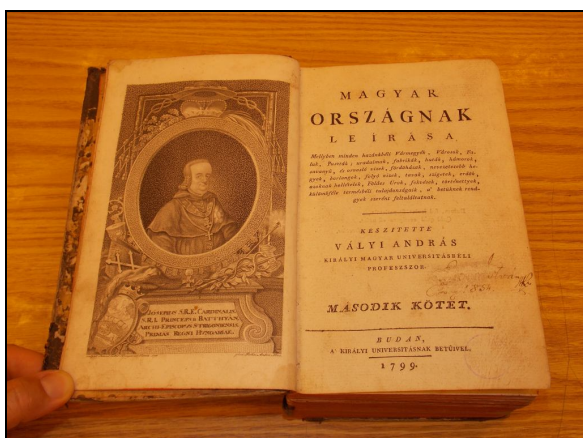
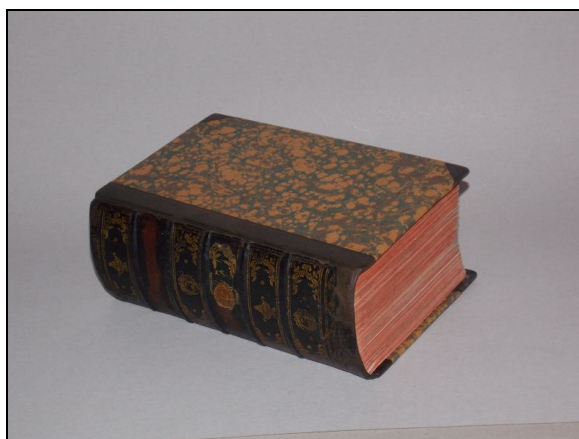
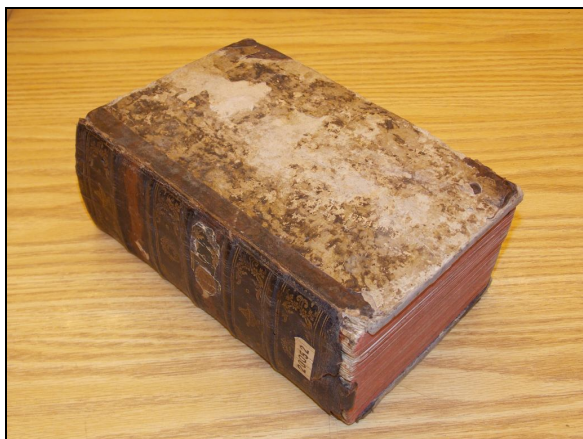
Az elvégzett munka: Teljes restaurálása.

A restaurálás menete:

- **Szétszedés:** A kötést leválasztottuk a könyvtesttől. A gerinc tisztítása után a könyvtestet ívekre, majd lapokra bontottuk.
- **Tisztítás:** A gerincenyvezést cellulóz alapú ragasztóval (Glutofix 600 5%-os vizes oldata) való felduzzasztás után, mechanikusan távolítottuk el. A bőr borítóanyagot szilikonos bőrtisztító emulzióval tisztítottuk meg. A papíryanag portalanítása ecset és radírpor alkalmazásával történt. A papír anyag tisztítását meleg vizes áztatással folytattuk, felületaktív anyag (Evatriol) felhasználásával.
- **Szárítás:** A kimosott lapokat levegőn szárítottuk préselés nélkül, fokozatos nehezítés mellett.
- **Javítás:** A sérült lapokat kézi javítással, japán papír felhasználásával javítottuk ki.
- **A könyvtest újraalakítása:** Az íveket az eredeti módon, öt valódi bordára fűztük fel. A gerinc kialakítása a szükséges segédanyagok felhasználásával, az eredetivel megegyező módon történt.
- **A kötés helyreállítása:** Az eredeti táblákat használtuk a betáblázáshoz. A gerincre új félbőr borítást, a sarkoknál bőr alápótlásokat készítettünk. Megfelelő előkészítés után, az eredeti bőrt visszahelyeztük a sarkokra és a gerincre. A táblákra új festett papírborítást készítettünk.

A restauráláshoz felhasznált munkaidő: 40 munkaóra

A KÖTET ÁLLAPOTA RESTAURÁLÁS ELŐTT ÉS UTÁN

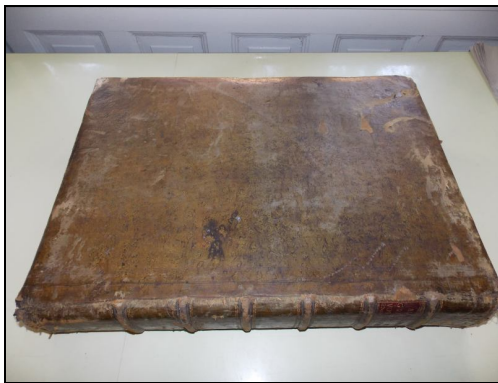
A RESTAURÁLÁSI MUNKA EREDMÉNYE

Restaurálás – konzerválás előtt a könyvek kötésük károsodásai miatt veszélyeztetett állapotban voltak, a lapok szennyeződése és sérülései esztétikai károsodást is jelentettek. A vörös bomlás okozta anyaggyengeség és a fizikai sérülések miatt, kezelésük és tárolásuk egyaránt nehézségekbe ütközött, állandóan fennállt a további állapotromlás esélye.

A konzervált kötet (1. tétel) esetében további munkálatok szükségesek, az elvégzett munka a restaurálás első lépéseit jelenti.

A restaurált kötetek (2.-3. tétel) esetében az elvégzett munka a szükséges munkálatok befejezését jelenti, a könyvek a gyűjtemény teljes értékű példányaivá váltak.

Javasolom a megkezdett munka folytatását az 1. tétel restaurálásával, valamint a gyűjtemény további, erősen károsodott példányaik restaurálásával.

Budapest, 2014. augusztus 21.

Majal Uhi-Edit
Hajdu Zsófia Edit

Okleveles Múzeumi és Közgyűjteményi Tárgyrestaurátor